

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

Izhaja vsakega 10. in 25. dne meseca, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krone.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani

Cena oglasa je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Št. 12.470.

Okrožnica deželnega odbora vsem županstvom na Kranjskem.

Po § 66. občinskega reda mora proračun občinskih dohodkov in stroškov za prihodnje leto sestaviti župan, občinski odbor pa ga mora ustanoviti **najkasneje do konca novembra** vsakega leta.

Predno se proračun predloži občinskemu odboru, mora biti najmanj 14 dni vsem občanom javno na upogled razpoložen. Razpoložitev je na običajni način razglasi s pristavkom, da sme vsak občan vložiti zoper proračun svoje opomnje.

Po pretku te 14 dnevne dobe, toda **najkasneje do konca novembra** vsakega leta, mora občinski odbor proračun vzeti v pretres in ga rešiti. Pri tem je vpoštevati morebitne opomnje občanov. V seji, v kateri je občinski odbor proračun ustanovil, je po smislu § 48. obč. reda napraviti pravi len zapisnik, ki ga imajo podpisati župan, dva odbornika in zapisnikar. Tudi proračun je na ta način podpisati.

Če proračun izkazuje primanjkljaj, mora občinski odbor skleniti, kako naj se pokrije.

Za pokritje pridejo zlasti v poštev:

- 1.) doklade k direktnim davkom;
- 2.) doklade k užitnini od mesa, vina, vinskega in sadnega mošta;
- 3.) samostalne naklade na pivo in žganje.

Od občinskega odbora sklenjene doklade in naklade je po predpisu § 83, obč. redu razglasiti s pristavkom, da se sme vsak občan zoper nje pritožiti tekom 14 dni pri županstvu.

Za pobiranje doklad, ki presegajo 15% direktnih davkov ali užitnine in za uvedbo ali zvišanje vsakršne naklade na pivo ali žganje je treba višje dovolitve (§§ 79, in 81, občinskega reda).

To dovolitev je zaprositi pri deželnem odboru. Dotični prošnji je priložiti:

1.) od občinskega odbora odobreni proračun v dveh izvodih, katerih eden se obdrži pri deželnem odboru;

2.) zapisnik občinske seje, v kateri so bile po odobritvi proračuna sklenjene priklade;

3.) izkaz c. kr. davčnega urada o najnovejšem davčnem predpisu, za vsako posamezno davčno občino;

4.) razglas o javni razpoložitvi proračuna pred razpravo v občinski seji z navedbo dneva razglasitve;

5.) razglas odborovega sklepa o prikladah po § 83. obč. reda z navedbo dneva razglasitve;

6.) morebitne ugovore zoper proračun ali zoper sklep o prikladah.

Čo so v proračunu prispevki za cerkvene ali šolske potrebščine, je predložiti deželnemu odboru tudi tozadevne odredbe pristojnih oblasti.

Da se dobi dovoljenje za pobiranje doklad pred začetkom novega leta, je dotično prošnjo pravočasno predložiti. Zlasti se na to opozarja županstvo radi doklade k užitnini in naklade na pivo in žganje. Take doklade oziroma naklade se namreč smejo pobirati še-le po obvestitvi pobirajočih organov o zadobljeni dovolitvi, vsi poprej zapadli zneski takih priklad pa so za obično izgubljeni.

Užitninska doklada se sme pobirati od mesa, vina, vinskega in sadnega mošta ali pa samo od posameznih omenjenih predmetov.

Naklado na žganje bo deželni odbor dovodil iz praktičnih ozirov samo tedaj, če jo občinski odbor sklene v tej-le obliki:

1.) Od porabe vseh žganih opojnih tekočin po stopinjah 100 delnega alkoholometra za vsako hektolitersko stopinjo alkohola vinarjev;

2.) od porabe likerjev in vseh poslajenih opojnih tekočin po vinarjev od litra brez razločka na množino alkohola.

Najvišja naklada, katero more deželni odbor za zdaj dovoliti, znaša pri pivu 1 K 40 v od hektolitra, pri navadnem žganju 22 vinarjev od vsake hektoliterske stopinje alkohola, pri poslanem žganju 10 vinarjev od vsakega litra,

Županstvo naj poskrbi, da se naklada na pivo in žganje, ako je potreba, sklone za več toda ne preko 10 let in da se razglasi tudi doba pobiranja. Kadar je bila taka naklada dovoljena za več let, je v proračunu navesti odlok deželnega odbora, s katerim je bila naklada dovoljena. Če sklone odbor užitninsko doklado ali naklado na pivo ali žganje, je navesti koliko letnega donosa je pričakovati od vsake take priklade posebej.

Za pobiranje občinskih naklad na pivo in žganje veljajo predpisi ukaza c. kr. deželne vlade z dne 31. decembra 1904. l., dež. zak. št. 1. iz leta 1905.

Te naklade morajo občine same pobirati. Kjer ima dežela užitnino v zakupu, dovoli deželni odbor na izrecno prošnjo občine, da pobira deželni dacar tudi občinske naklade na pivo in žganje, zahteva pa zato poleg povračila stroškov za tiskovine in orodje še prispevek za režijo v znesku 10% (deset %) iz tega naslova nabranih naklad.

Če sklenjena doklada na direktne davke ali užitnino ne presega 15%, in če proti njej ni bilo ugovora, je vse zadevne spise predložiti pristojnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu s prošnjo, da radi pobiranja ukrene potrebno.

To okrožnico je pri županstvu skrbno shraniti kajti po njenih predpisih se je natančno ravnati ne samo letos, ampak tudi v prihodnje.

Deželni odbor kranjski.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1907,

Oton pl. Detela,
deželni glavar.

Zdravstvena policija.

(Dalje.)

Posebna naloga zdravstvene policije pa je skrbeti za dobra živila, zlasti za žito, moko in kruh, za dobro meso, sadje, gobe, kavine primesi, soli t. d.

Med najvažnejša sredstva živil spada pač meso in nikjer, ali vsaj pri malokteri vrsti živil se od strani prodajalcev toliko ne greši, kot pri mesu. Saj se le prepogostokrat čuje, kakšne vrste mesnih izdelkov prodajajo nekteri brezvestneži in zastrupljajo ljudstvo. — Zdravstvena policija oziroma v to poklicani občinski organi imajo tu polne roke dela, če hočejo vestno izvrševati svoje dolžnosti. — Skrbeti mora vsaka občina, da ima zanesljivega živino- in mesogleda, — po potrebi v večjih občinah tudi po več. — Če le mogoče, naj bode to živinozdravnik. Na vsak način pa se mora v vseh dvomljivih slučajih, če so tudi le

malenkostni znaki živinske bolezni, poklicati nemudoma živinozdravnika.

Vsaka žival, predno se zakolje, se mora strogo pregledati. Zato mora pa vsak lastnik, predno name-rava živino pobiti oziroma klati, to v primernem času popred naznaniti, da se žival pregleda in — če je zdrava — izda ogledna izjava. — Za te vrste ogleda voditi se mora posebni zapisnik, v kterega se vrstoma zapisujejo vsi ogledi, in pa tudi svedočbe, ki so se izdale zlasti pri mesarjih in prekajevalcih mesa. — Za meso, ki se odpošilja ali pa prodaja na trgu, mora se dobiti še posebno potrdilo, da je pobita oziroma zaklana živina bila zdrava.

Izdelovanje umetnih mineralnih vodâ ter sodavice spada tudi pod okvir zakonov in predpisov zdravstvene policije. — Merodajna pa so zato še posebna določila z ozirom na obrtni red. — Dalje ob-sega zakon z dne „1. junija 1880. predpise, tičeče se izdelovanja umetnih (ponarejenih in pol-) vin ter vinu podobnih pijač, na ktere se mora obračati posebna pozornost. — Te vrste pijače se ne smejo pod nobenim pogojem in pod kaznijo točiti ali prodajati kot pristna vina, pa tudi ne kot taka imenovati ali razglašati, ker je tudi tozadevna reklama kaznjiva.

Dobava in prodaja žganih ter opojnih pijač spada v toliko po nadzorstvo zdravstvene policije, ker mora ta nadzorovati, da so vsi prostori, kjer se žganje vari ali nareja, snažni in vse posode čiste. — Žgane pijače same so že strup za ljudstvo, ki se žal ne bo dal izkoreniniti; — če pa manjka še snažnosti, zlasti pri bakrenih kotlih, v kterih se varijo opojne pijače, je ta strup tem hujši.

Zdravstvena policija mora skrbeti tudi zato, da se prepreči vsaka nevarnost za življenje pri prodaji strupov. — Da se ta nevarnost prepreči, skrbeti je treba na ta način, da se naznanja in razglašâ, ktere vrste strupov se dobe v zalogi in kakšene varnostne odredbe so se ukrenile, da se ne pripeti nesreča. — Prodajo strupov je treba posebno strogo nadzorovati, ravnotako tudi barve in druge tvarine, ki sestojé iz strupenih snovi. — Strogo se mora ravnati po ukazih in obstoječih predpisih glede dobave in oddaje strupov, zlasti pa na to, da dobi vsak, ki ima pravico prodaje, vedno tudi zato pismeno dovoljenje ali licenco. — Nadzorovati se morajo tudi knjige in zapisniki, ki jih morajo vsi prodajalci strupov posebej voditi. — Vse tvarine ali kemične snovi, ki imajo v svojih sestavinah tudi strupe, morajo biti varno shranjene v posodah, na kterih mora biti prilepljen — da se razločujejo na prvi hip od drugih — navadno črn križ. — Barve, kterim je primešana kaka strupena snov, in sploh vse enake druge tvarine s strupenimi primesmi, se ne smejo potom krošnjarenja nikdar prodajati; kjer pa se prodajajo v prodajalnah razven v lekarnah, mora biti povsod označeno, da so dotične stvari strupene. — Kjer se nahajajo tovarne za izdelovanje umetnega luga ali pa žveplenk, je posebna dolž-

nost občin, dotična podjetja nadzorovati in se je ondi županstvom natančno ravnati po predpisih, ki jih izdaja v vsakem slučaju posebej višja sanitarna (zdravstvena) politična oblast.

Tudi posode v obče, ki se rabijo bodisi za kuhanje ali pa shrambo živil, spadajo pod nadzorstvo zdravstvene policije. — To nadzorstvo ima v prvi vrsti paziti na tvarino, iz ktere so dotične posode izdelane. Dalje se mora paziti tudi na to, da se vse posode, ki so v rabi, tudi vedno ohranijo snažne in čiste. — Uverjeni smo, da je malokteremu občinskemu načelniku prišlo doslej na misel, ali pa da bi se sploh zavedal, da mora tudi v tem oziru paziti na snažnost in s tem skrbeti za zdravje in telesni blagor občanov. — In vendar je to tako važna naloga, ki bi se ne smela zanemarjati zlasti v krajih, kjer so tovarne, kjer je na stotine delavcev odvisno od raznih mnogokrat brezvestnih krčmarjev in kuharjev, ki si mislijo, delavec ti povžije vse, pa naj ti bode še tako nesnažno in nezdravo prirejeno.

Saj takih slučajev imamo dovolj bodisi po predmestnih krajih ali pa onih po deželi. — Vršite, župani, zlasti tudi tukaj svojo dolžnost!

Posode, ki niso pocinjene česobakrene, in pa posode iz medenine (mesinga) se sploh ne smejo uporabljati; kjer pa se rabijo cinaste posode, morajo biti vedno čiste. — Strogo se mora toraj paziti na to, da so vedno v rabile posode iz samega cina ali pa lesene pri onih, ki kuhajo (žgo) žganje, pri gostilničarjih, po kletih i. t. d. — Vsi lončarski (ilovnati) izdelki pa morajo biti prevlačeni s takozvano „glazuro“; drugače naj se raba dotičnih posod — surovih loncev i. t. d. — predvsem pa njihova prodaja zabrani.

O javnih kopališčih smo nekoliko že izpregovorili v prejšnjih člankih. — Za posode (banje) velja isto kar, smo povedali v predidčem. — Nadzorstvo glede snage je ravno v kopališčih neobhodno potrebno, ker sicer izgube kopališča ves pomen, kar je samoobsebi umevno!

Prva pomoč.

Pod ta naslov spadajo vsi oni slučajji, kjer je potrebna za rešitev življenja nujna pomoč vsled nenadnega obolenja, zlasti vsled nesreč pri poškodbah, nesrečnih in prehitrih porodih in drugih enakih slučajjih. — Da pa je v nujni potrebi pomoč tudi takoj pri rokah, morajo občine o pravem času zato skrbeti in vse pripraviti za reševalna sredstva. — Po vseh večjih krajih bi moralo obstati reševalno društvo. — Kjer pa to vsled pomanjkanja sredstev ni vedno mogoče, naj si županstva vsaj zagotovijo potrebna sredstva in priprave, da bode v slučajjih nenadnih nesreč takoj pri rokah. — Brezpogojna pa je dolžnost občin, da store vse in stremé s svojim delovanjem nato, da se zagotovi

zdravniška pomoč, — toraj tudi, da bode v občini tudi nastavljen zdravnik. — Seveda vsaka občina ne more vzdrževati zase svojega zdravnika. — Pač pa bi bilo vsled medsebojnega dogovora več bližnjih občin mogoče, skupno nastaviti zdravnika. — Ravno naša Kranjska je v tem oziru jako zapuščena, ker poznamo kraje, kjer na celih pet ur in tudi več na okrog niti zdravnika niti lekarne.

Pa tudi za druge naprave morajo skrbeti občine. Zdravnik sam še ne zadostuje. — Lekarne smo že omenili, ki so tudi jako redko sejane. — Treba je skrbeti za razne zdravstvene zavode, bolnišnice, najdenišnice in za druga reševalna sredstva za slučaj vsake nesreče. — Tudi bi morale občine skrbeti za večje število izučenih babic; saj nam je tudi znano, da v naših kmetskih vaseh ta važni posel protizakonito opravlja vsaka starejša ženska, če tudi je vsako tako delo kaznjivo. — V prihodnjem članku dodamo še nekoliko pojasnil. F. K.

Vprašanja in odgovori

401. Županstvo B.

Vprašanje: V naši občini je stara dekla, ki služi enega in istega gospodarja nad 40 let. Kam se je obrniti, da dobi svetinjo za zvesto 40 letno službovanje. Ali in kako mora biti dotična prošnja kolekovana?

Odgovor:

Prošnja naj bo naslovljena na c. kr. deželno vlado. Priloži naj se prošnji poselska knjižica, v kateri je potrjeno, koliko časa dekla pri enem in istem gospodarju služi. Sme se pa prošnji priložiti namesto poselske knjižice potrdilo dotičnega gospodarja, da dekla pri njem nad 40 let zvesto služi. V spričevalu naj bo če mogoče natančno naznačen datum, od kedaj dotična službuje. Dobro bo, če potrdita županstvo in župni urad resničnost spričevala.

Prošnja naj se ne pošlje, kamor je naslovljena — namreč na deželno vlado — ampak na pristojno okrajno glavarstvo, ki jo šele odda deželni vladi.

Najbolje je, če županstvo samo v imenu stranke (dekle) napravi tako prošnjo. Prošnja je kolka prosta.

402. Županstvo D.

Vprašanje: S kolikšnim kolkom je opremiti prošnje za napravo orožnega lista?

Odgovor:

Prošnje za napravo orožnega lista so v zmislu naredbe finančnega ministrstva od 16. maja 1853, št. 16.149 v zvezi z naredbo od 15. marca 1854, št. 7171 kolka proste.

403. Gospod H. D. v V.

Vprašanje: S kolikšnim kolkom morajo biti opremljena spričevala trgovskih in obrtnih uslužbencev?

Odgovor:

Ta spričevala delimo v dve vrsti:

1. spričevala, ki so spisana v delavsko knjižico, so v zmislu naredbe finančnega ministrstva od 23. maja 1885, št. 15.861 kolka prosta;

2. spričevala, ki se napravijo na posebne pole papirja (izven delavske knjižice), se morajo kolekovati s 30 v od vsake pole.

404. Županstvo X.

Vprašanje: V našem kraju imamo slaščičarja in peka, ki se po navadi vsako leto spreta zaradi tega,

ker pek izdeluje pred pustom takozvane »krofe« ali »krape«. Prosimo pojasnila, ali sme pek tudi »krofe« peči in prodajati?

O d g o v o r :

Pek sme izdelovati in peči vse stvari, kojih glavni del je moka, a so sladkor, jajca, vanilija itd. le primes. Ker je pri pustnih krofih glavni del moka in so vse drugo le bolj ali manj važne primesi, se pekom ne more zabraniti peke in prodajanja krofov.

Kolikor nam znano, so se že upravne oblasti z rešitvijo tega vprašanja bavile in rešile tako, kakor smo mi odgovorili. Če se nam posreči dobiti tozadevno rešitev v roke, jo prihodnjič objavimo.

405. G o s p o d A. Č. v P.

V p r a š a n j e : Sin nekega tukajšnjega posestnika je bil po časniških poročilih v severoameriških Zedinjenih državah obsojen na kakih 8 let ječe zaradi hudodelstva uboja. Njegov oče bi se rad obrnil na avstrijskega konzula, da bi posredoval, če mogoče doseči kako pomilostenje. Dotično prošnjo na konzulat bom napravil jaz, a ne vem kako se jo kolekuje. Ali je koleka prosta?

O d g o v o r :

Po tarifni postavki 44, črka t pristojbinskega zakona so vloge na avstrijske konzulate v inozemstvu kolka proste, toda le tedaj, če dojdejo konzulatom od kakega državljanca, ki ne živi v Avstriji. Iz tega sledi, da boste morali prošnjo redno kolekovati z 1 K, ker ne živi oče v inozemstvu.

406. Ž u p a n s t v o L.

V p r a š a n j e : Katera oblast ima izdajati »pose« za prosjake z godbo?

O d g o v o r :

Prošnje za podelitev licence za prosjaško godbo je vložiti pri okrajnih glavarstvih, ki včasih take prošnje sama rešijo, včasih jih pa morajo odstopiti v rešitev deželni politični oblasti.

Kakor iz Vašega dopisa razvidimo, nameravate sami prositi za tako licenco v korist nadležnega Vam občinskega reveža. Opozarjamo, da dajejo dandanes oblasti zelo nerade take licence, zlasti ker se nekatere občine preveč zanašajo na ta način oskrbovanja njihovih revežev.

407. Ž u p a n s t v o L.

V p r a š a n j e : Ali je res kaznjivo, če peki prodajajo kruh na ta način, da ga ljudje v prodajalni — po navadi ob kozarčku žganja — jedo?

O d g o v o r :

Da, to je prepovedano, ker prodajati jedi g o s t o m smejo le gostilničarji. Če peki tako kruh prodajajo, je to kaznjivo po § 138 ozir. 152 obrtnega zakona.

407. Ž u p a n s t v o P.

V p r a š a n j e : Kakšna pooblastila se rabijo za občinske volitve bodisi od vdov ali od drugih zadržanih oseb? Ali morajo biti ta pooblastila kolekovana? Ali zadostujejo navadna pooblastila?

O d g o v o r :

Ker vidimo, da s takimi stvarmi še niste imeli opraviti, Vam bomo bolj obširno odgovorili.

Volilno pooblastilo naj ima sledečo vsebino:

P o o b l a s t i l o .

Podpisana Marija Verhovec, posestnica v Žlebeh hiš. št. 24 imam v občini Pršivec volilno pravico v drugem razredu.

S tem pooblaščaj gospoda Ivana Drenovca, posestnika v Žlebeh, da pri občinski volitvi, ki se vrši dne 28. novembra 1907, v mojem imenu voli, oziroma glasuje, dalje podaje na zapisnik izjave in proteste, ter v mojem

imenu tudi, če se mu zdi potrebno, vlaga zoper volitev pritožbe.

V Ž l e b e h, dne 27. novembra 1907.

M a r i j a V e r h o v e c l. r.

A n t o n K n e ž i č l. r. priča.

M a r t i n K o k l i č l. r. priča.

Neobhodno potrebno sicer ni, da bi bili za resničnost podpisa dve priči, vendar je to bolje.

Pooblastilo naj bo nekolekovano.

Navadno pooblastilo ne zadostuje, treba je posebnega volilnega pooblastila kakor gori.

408. Ž u p a n s t v o H.

V p r a š a n j e : Tukajšnja občina je sprejela več potov oziroma cest v svoje področje. Ker pa je večina teh potov speljana po hribih, je neobhodno potrebno, da se na potih napravi več odvodnih kanalov. Nekaj takih kanalov je že napravljenih, na nekaterih mestih pa je potrebno, da se odpro, ker se sicer ceste pokvarijo. Ali sme občina brez obveznosti za škodo, ki bi morda nastala vsled nalivov na nižje ležečih travnikih in njivah, take kanale odpreti?

O d g o v o r :

Kot vrhovno načelo v vseh takih stvareh Vam veljaj, da je lastnina vsakogar nedotakljiva, da torej tudi v javne namene ne smete kaj takega započeti, kar bi lastnino koga poškodovalo ali mu isto odvzelo. Če napravite tak kanal, morate skrbeti, da se voda na drugi strani ceste tako odteka, da ne bodo imeli ljudje od tega nikake škode.

Najbrže Vam bodo itak dovolili ljudje, da se spelje po njih svetu mal vodotok. Ako Vam tega ne dovolijo, boste morali ali vodo speljati ob cesti, ali pa če to ni mogoče, začeti z razlastitvijo proti onim, ki Vam bodo morali dati potrebni svet za odvajanje.

409. Ž u p a n s t v o X.

V p r a š a n j e : V naši občini je obgrizel stekel pes posestnika A. dva otroka, ki smo ju morali spraviti na Dunaj v Pasteurjev zavod. Plačali smo za oba otroka vožnjo na Dunaj in nazaj ter jima dali tja gor še spremljevalca. Terjali smo povračilo teh stroškov od lastnika steklega psa, a on pravi, da je bil pri sodišču po kazenski preiskavi oproščen in da se glasi sodba, da se odveže tudi od povračila vseh stroškov, zato da ne plača. Ali je res naših stroškov prost? Kaj nam je storiti?

O d g o v o r :

Preiskava, ki je bila pri sodišču zoper lastnika steklega psa, je imela samo dognati, če je gospodar kaj zakrivil na pasji steklini ozir. če je zanj vedel, a ne psa pravočasno zavaroval, predno je isti koga obgrizel. Ker je pes najbrže nanagloma stekel, je bil gospodar oproščen, ker ni vedel za bolezen psa. Tudi je bil oproščen vseh stroškov, a le onih, za katere se je šlo v kazenskem postopanju, ne pa tudi stroškov, ki so Vam narasli.

Po dvorno-pisarniških dekretih od 11. januarja 1816 zbirka političnih postav, zvez. 44, str. 5 in od 16. marca 1837 zbirka političnih postav zvezek 65, stran 94 je premožni lastnik steklega psa dolžan povrniti škodo za zdravljenje. Če je pa lastnik reven, tedaj pade tretjina teh stroškov na občino, dve tretjini pa nosi država.

Posestnik A. bo torej moral povrniti Vam stroške, če je premožen.

410. Ž u p a n s t v o H.

V p r a š a n j e : Pri nas imajo ljudje vse polno zemljišča v zakupu. Vsled letošnjih ujmi niso skoraj nič pridelali. Ali bodo morali kljub temu plačati celo zakupnino? Saj bi ujma zadela tudi graščino, če bi sama obdelovala v zakup dano zemljišče?

O d g o v o r :

V resnici bi bilo krivično, če bi zakupnik moral plačati v takih slučajih celo zakupnino, ko tudi lastniku

zemljišče ne bi ničesar neslo, če bi je sam obdeloval, ker bi gotovo tudi njega zadela ujma. Da se odpravi taka krivica, določa § 1105 obč. držav. zak., da se mora zakupnina znižati 1. če je vsled ujme padel letni pridelek pod polovico navadnega pridelka; 2. če je bilo zemljišče v zakup vzeto samo na eno leto in 3. če je zakupnik ujmo lastniku zemljišča naznanil. To naznanilo je potrebno le tedaj, če lastnik zemljišča ni sam že itak vedel za nezgodo.

Koliko se mora odpustiti od zakupnine, je v zakonu nejasno izrečeno. Najbolje je, če se držite tega, da se mora toliko od zakupnine odnehati, kolikor odpade od navadnega pridelka. Če je torej vsled ujme odpadlo tri četrtine pridelka, odpade tudi tri četrtine zakupnine.

411. Županstvo Š.

Vprašanje: Tukajšnji poštni uradnik zahteva od vsake uradne pošiljke, ki je priporočeno poslana, po 25 vinarjev poštne, trdeč, da ima županstvo pač pravico za navadne pismene pošiljke zahtevati poštinsko prostost, ne pa tudi za priporočitev pisma. Ali ima poštni uradnik prav?

Odgovor:

Dal Za rekomendacijo uradnih dopisov morate plačati po 25 vin. Te priporočilne pristojbine so prosti samo državnim uradi.

412. Županstvo S.

Vprašanje: V tukajšnjem trgu je vsak četrtek tržni dan. Pobiranje tržne pristojbine se odda navadno vsako leto v zakup. Ker pa pride več prodajalcev tudi ob drugih netržnih dneh tako n. pr. ob nedeljah lončarji, prašičji trgovci s svojo živino, ženske s sadjem itd., prosimo pojasnila, ali se sme tržna pristojbina pobirati tudi ob netržnih dneh, zlasti ob nedeljah?

Odgovor:

Tržna pristojbina je nekaka odškodnina za občino za prepustitev prodajalnih prostorov in v pokritje njenih sejmskih stroškov. (Glej § 69 obrtnega reda!) Pobirati se sme to pristojbino samo na podlagi sejmskega reda, ki ga določi vsaki občini na njen lasten predlog deželna vlada. Ta red pa velja samo za tržne ali sejmske dni, zato se tržna pristojbina drugače ne sme pobirati.

Naredba ministrstva notranjih stvari od 8. julija 1876, št. 7992 pravi, da je pobiranje tržne pristojbine ob netržnih dneh protizakonito in nedopustno.

413. Županstvo L.

Vprašanje: Posestnik Š. je v Ameriki. V zemljiški knjigi je neka parcela, ki baje še ni nanj prepisana. Sodišče zahteva, da si mora župan za dotičnika oskrbeti pooblastilo, da se vredi zemljeknjižno stanje. Župan je bil zaradi te stvari že štirikrat pri sodišču in je enkrat cenil zemljišče. Ali je dolžan imeti toliko potov brezplačno?

Odgovor:

V zmislu tozadavnega deželnega zakona in izvršitvene naredbe justičnega ministrstva je pač župan primoran sodelovati pri napravljanju in popravljanju zemljiške knjige, vendar njegov dolžnost ni, da bi si moral oskrbeti od odsotne stranke pooblastilo za vreditve zemljiške knjige. Tega Vaš župan ni storil kot župan ampak kot od sodišča postavljeni zastopnik tiste stranke, ki je odsotna. Kar župan kot od sodišča postavljeni zastopnik kake odsotne stranke napravi, gre vse na stroške dotičnega zemljiškega posestnika. Tako določa § 19 zakona od 25. marca 1874, št. 12 dež. zak.

Zato naj se Vaš župan zglaš pri sodišču z zahtevo, da se mu povrnejo stroški. Sodišče bo že potem vse potrebno ukrenilo, da se stroški izterjajo.

414. Županstvo St. J.

Vprašanje: Naša občina je prosila pri sosednji za sprejem posestnika A. v njeno občinsko zavezo na podlagi desetletnega bivanja. Med časom, ko je bila

prošnja vložena pa do rešitve iste je postal eden izmed sinov posestnika A. polnoleten. Ali je ta sedaj polnoletni sin pristojen k nam ali v sosednjo občino, kamor njegov oče?

Odgovor:

Posestnika A. je torej sosednja občina sprejela, ker je že deset let tamkaj bival. Če je sprejela očeta, mu sledi v pristojnosti tudi vsak izmed sinov, ki še ni polnoleten takrat, ko ste Vi prošnjo vložili. Upravno sodišče je že večkrat razsodilo, da ima prošnja za domovinsko pravico na podlagi priposestevovanja svoje posledice z ozirom na čas vložitve.

415. Županstvo V.

Vprašanje: Preko meje prihajajo razni krošnjariji iz Hrvaške ter iz Bosne in Hercegovine, ki delajo našim domačim krošnjarjem občutno konkurenco. Kako bi se moglo v prid domačinov tem tujim krošnjarjem zabraniti ali vsaj obtežiti njihovo delovanje?

Odgovor:

Ne bo šlo. Krošnjarjem iz Ogrske, Hrvaške, Bosne in Hercegovine se pusti pri nas krošnjariti na podlagi krošnjarskega dovoljenja, ki ga dobi vsakdo v svoji domači državi, zato jih ne boste mogli ustavljati.

Edino, kar morete storiti je, da pazite, če so ti zunanji krošnjariji plačali v Avstriji obrtni davek za krošnjarje. Kakor znano, morajo namreč krošnjariji od svoje obrti plačevati davek vedno za eno leto naprej. Če tega ne plačajo, ne smejo krošnjariti. Če tedaj zunanji krošnjariji ne plačajo celoletnega davka naprej, se jim lahko zabrani krošnjarenje.

416. Županstvo V.

Vprašanje: Koliko je najnižji osebnodohodninski davek?

Odgovor:

Najnižji osebnodohodninski davek se plača od prve stopinje t. j. od letnih 1200 do 1250 K. Ta davek znaša 7 K 20 v.

417. Gospod A. L. v R.

Vprašanje: Ali ima res tudi upravno sodišče pravico kaznovanja?

Odgovor:

Vi se gotovo motite in zamenjavate upravno sodišče z državnim sodiščem ozir. pravilno z državnim sodnim dvorom. Državni sodni dvor je namreč kazenska oblast, pred katero pridejo ministri, če jih obtoži državni zbor zaradi kake nepostavnosti, ki so jo zagrešili v izvrševanju svojih uradnih poslov.

Upravno sodišče pa je sodni dvor, kjer se presoja zakonitost ali nezakonitost političnih in avtonomnih oblasti. Kazni se pa tu ne izrekajo — z edino izjemo redovne globe, če namreč kdo kako čisto jasno stvar spravlja iz same nagajivosti pred upravno sodišče. Takemu se sme naložiti globa od 10 do 2000 K.

418. Gospod V. M. na I.

Vprašanje: Prosim pojasnila, kaj pomeni »živinski kataster«, o katerem večkrat slišim in berem?

Odgovor:

Dne 29. februarja 1880 je izšel pod št. 37 drž. zak. poseben zakon v obrambo živinskih kužnih bolezni. Posebno pazi ta zakon, da se kužne bolezni ne prenesejo v našo državo iz sosednjih stalno ali mnogokrat okuženih dežel. To se da doseči, če je vedno mogoče dognati, koliko imajo posestniki naših mejnih krajev svoje lastne živine in če je vsa živina, kolikor je je domače natančno popisana. Tako se obteži tudi takozvano »švercanje« ali tiho-tapstvo z živino, ker se lahko vsakomur dokaže, ali je kako žival že prej imel ali ne.

V ta namen zahteva § 9 navedenega zakona, da se po vseh okrajih, ki mejijo na okužene tuje dežele, in sicer na 30 kilometrov daleč napravijo živinski katastri t. j.

natančni popisi vse živine. Vsaka občina mora imeti svoj kataster. Izdelajo ga živinozdravniki, kojim pri tem pomagajo posebno za to plačani in zapriseženi živinski pregledniki (revizorji).

Dalje mora v takih okrajih imeti vsa goveja živina vžgano posebno znamenje.

Pri izvršitvi teh zakonitih določb morajo sodelovati in pomagati tudi občinski uradi.

419. G o s p o d V. M. na I.

V p r a š a n j e: Prosim pojasnila, kaj pomeni »razpravni patent«?

O d g o v o r:

Razpravni patent se na kratko imenuje zakon, s kojim se vrejuje način postopanja v zapuščinskih, pupilarnih, kuratelnih in sploh v vseh neprepirnih stvareh. Način postopanja v prepirnih stvareh vrejujeta civilno-pravdni in kazensko-pravdni red, način postopanja v eksekucijskih stvareh vreja eksekucijski red, način postopanja v konkurznih stvareh konkurzni red, v vsem ostalem pa razpravni patent. Pravilno se imenuje razpravni patent: cesarski patent od 9. avgusta 1854, št. 208 drž. zak.

420. Ž u p a n s t v o G.

V p r a š a n j e: Naša občina le prejela od c. kr. urada za odmero pristojbin iz Ljubljane plačilni nalog, s kojim se zahteva plačilo pristojbinskega namestka (ekvivalenta) za šolsko zemljišče in poslopje, ki je skupno cenjeno na 4240 K. Prosili smo za odpis tega davka, a dobili sledeči odgovor: »Prošnji za odpis pristojbinskega namestka se ne more ugoditi, ker se postavno predpisani namestek ne sme niti milostnim potom odpisati niti zmanjšati. Opozori pa se občinski urad, da bi se mogel namestek od šolskega premoženja odpisati, če bi se za šolsko poslopje izposlovala davčna prostost.«

Prosimo navodila, kaj nam je storiti, da dosežemo za šolsko poslopje davčno prostost?

O d g o v o r:

Poslopja, ki so namenjena za javne učilnice ljudske šole, so v zmislu dvorno-pisarniškega dekreta od 22. julija 1821 zbirka političnih zakonov zvezek 49, št. 106 prosta hišnega davka. To prostost uživajo šolska poslopja tudi tedaj, če ima v njih učitelj naturalno stanovanje. Za kaj drugega kot za šolske namene in za stanovanje učitelja pa poslopje ne sme služiti, ker sicer ne uživa davčne prostosti.

Prošnjo za podelitev davčne prostosti za šolska poslopja je vložiti pri c. kr. finančnem ravnateljstvu. Da Vam bo lažje celo stvar izvršiti, Vam napravimo v sledečem obrazec:

C. k. r. f i n a n č e m u r a v n a t e l j s t v u

v

L j u b l j a n i.

Politična občina G. je lastnica zemljišča vlož. št. . . . v kat. občini To zemljišče obstoji iz poslopja hiš. št. . . . (parcelna št. . . .) ter (tukaj navedite iz katerih drugih delov znabiti še dotična zemljiškoknjižna vloga obstoji; to izveste natančno pri zemljejknjižnem uradu v Ribnici).

Ker je to poslopje namenjeno izključno le v ljudsko-šolske namene in za naturalno stanovanje šolskega voditelja ozir. učitelja in ker se bo trajno in stalno v ta namen tudi rabilo, prosim podpisani občinski urad v zmislu sklepa tukajšnjega občinskega odbora, da se nam podeli trajna oprostitev hišnega davka glede šolskega poslopja v zmislu dvorno-pisarniškega dekreta od 22. julija 1821 zb. pol. zak. zv. 49 št. 106.

Dalje prosimo obenem za podelitev prostosti pristojbinskega namestka glede šolskega poslopja v zmislu tarifne postavke 106 B, c, op. 2 črka b) pristojbinskega zakona ter za odpis pristojbinskega namestka, ki se nam je predpisal s plačilnim nalogom c. kr. urada za odmero pri-

stojbin od 24. junija 1907, št. 116 de 1907, v kolikor se nam je isti predpisal za čas, od katerega naprej se nam bo priznala prostost hišnega davka.

Gori navedeni sklep občinskega odbora z dne . . . novembra 1907 je v poverjenem prepisu priložen pod /.

Ž u p a n s t v o o b č i n e G.,

dne . . . novembra 1907.

Pečat.

I. G., župan l. r.

Ta prošnja je kolka prosta. Istotako je tudi prepis sejnega zapisnika kolka prost.

Predno vložite to prošnjo, skličite občinski odbor na sejo, kjer naj se o tej stvari razpravlja in sklepa. Dotična točka naj se v sejni zapisnik sprejme sledeče:

»Predmet: Razprava o prošnji za podelitev davčne prostosti za šolsko poslopje.

Po poročilu županovem se sklene soglasno:

Današnje šolsko poslopje hiš. št. . . . v G. (parc. št. . . . kat. občine) se ima trajno ozir. za vse čase ozir. dokler ne zahteva višja šolska oblast drugega poslopja, rabiti edino in izključno le za učne prostore tukajšnje ljudske šole ter za naturalno stanovanje šolskega voditelja ozir. učiteljev. Vsled tega se župan pooblašča, da na podlagi tega sklepa prosi pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani za podelitev davčne prostosti in prostosti pristojbinskega ekvivalenta glede šolskega poslopja.«

To torej pride v zapisnik in samo ta del se tudi prepiše za prilogo prošnji. Seveda mora imeti prepis še sledečo vsebino:

Zgoraj pri vrhu:

»D e l n i p r e p i s

zapisnika o seji občinskega odbora na G., ki se je vršila dne . . . novembra 1907 ter bila v smislu § 42. kranjskega obč. reda sklepčna.«

Sedaj pride takozvana g l a v a sejnega zapisnika, potem pa gori navedeni »Predmet«.

Ob koncu še pride potrdilo:

»Da je ta delni prepis soglasen s tozadevnim odstavkom v izvirnem sejnem zapisniku, se uradno potrjuje.

Županstvo občine G.

dne . . . novembra 1907.

Pečat.

I. G., župan l. r.

Upamo, da bo ta sklep občinskega odbora zadostoval finančnemu ravnateljstvu. Mogoče je pa tudi, da bo zahtevalo še posebno namenilno listino. Začasno pa napravite le po vzorcih!

Na podlagi vsega tega se Vam bo podelila prostost hišnega davka in prostost pristojbinskega ekvivalenta v zmislu tar. post. 106 B, c) op. 2 črka b).

421. Ž u p a n s t v o Š t. J.

V p r a š a n j e: Karol M., ki je v našo občino pristojen, je imel z Lujizo F. ljubavno razmerje. Iz tega razmerja sta imela otroka, ki mu je bilo tudi ime Lujiza. Ta otrok Lujiza je bil rojen l. 1884 v Tübingenu. Leta 1905 sta se pa Karol M. in Lujiza F. (starejša) baje poročila. Sigurno to še ni, a vendar je precej verjetno, ker bomo dobili kmalu poročni list. Kljub poroki pa menda nista pozakoniła hčerke Lujize.

Poroka med Karolom M. in Lujizo F. (starejšo) je bila 5. februarja 1905. Nekoliko prej, namreč 1. januarja 1905, je pa hči Lujiza porodila nezakonskega sina Alberta. Leto in mesec po porodu t. j. 1. februarja 1906 je pa Lujiza F. (mlajša), mati Albertova, umrla.

Ali smo na podlagi tega sprejeti Alberta kot našega občana?

O d g o v o r:

Potem, ko se je Karol M. poročil z Lujizo F. (starejšo), je v zmislu raznih odločb najvišjega sodišča postala Lujiza F. (mlajša) zakonska hči navedenih dveh. Zakonska je toraj postala dne 5. februarja 1905 t. j. na dan po-

roke. S tem je seveda postala tudi pristojna v občino svojega očeta t. j. k Vam.

Ob rojstvu je bil Albert pristojen tje kaj, kamor n.e-gova nezakonska mati. To je bilo ob novem letu 1905. Ker je pa 5. februarja istega leta pridobila vsled poroke starišev Lujiza F. (mlajša) pristojnost v Vašo občino, ji je pri tem sledil seveda tudi njen nezakonski sin Albert, za katerega boste morali skrbeti.

Poizkusite pa prositi pri mestni občini dunajski za sprejem Karola M. v tamošnjo občinsko zvezo, če biva že 10 let na Dunaju. Na ta način se boste iznebili tudi Alberta.

422. G o s p o d S. M. v G.

V p r a š a n j e: Katere občine ne smejo podeljevati častnega občanstva? O tem sem nekda v »Občinski Upravi« čital, a ne morem več najti?

O d g o v o r:

Pri nas na Kranjskem, dalje na Štajerskem, Koroškem, Goriškem in Gradiščanskem smejo vse občine podeljevati častno občanstvo. Le v Istri smejo v zmislu §§ 8 in 33 tamošnjega občinskega reda podeljevati častno občanstvo le mestne občine. Tržke in kmečke (vaščanske) občine nimajo te pravice.

Razne vesti.

Državni proračun za leto 1908. Dne 5. t. m. je finančni minister dr. vitez Korytovski predložil državni proračun za l. 1908 ter ga pojasnil z daljšim govorom. Skupna potrebščina znaša po proračunu 2133.823.108 K, pokritje 2135.774.746 K, prebitok 1.951.638 K. Redni državni stroški so se torej v enem letu pomnožili za okroglih 62 milijonov. Kar se tiče „prebitka“, je pa stvar ta. Za leto 1906 je bil prebitok proračunjen na 2.98 milijona kron. Danes pa finančni minister s finančnim zakonom zahteva od parlamenta pooblastilo, da sme iz prebitkov leta 1906 porabiti kar 83.3 milijonov kron, in sicer za državne železnice nad 57 milijonov, za telefonske naprave 6 milijonov, za izredne melioracijske namene 4 milijone, za obrtniške in industrijske namene 1.800.000, za klinike 8 milijonov itd. Javnost navadno ne izve, koliko prihrankov ima država v svojih blagajnah. Sicer pa niti navaden veleposestnik ali trgovec ne more biti brez pametne glavnice. Ta proračun pa se še gotovo izpremeni, ker pravi prispevek za skupne državne potrebščine, v prvi vrsti za armado, še ni določen. To je stvar delegacij, ki se snidejo šele v decembru.

Stroški ministrstva za notranje posle se zvišajo za 5.446 milijonov kron, večinoma za uravnavo uradniških plač.

Ministrstvo za deželno brambo zahteva več, 6.800.000 K, in sicer 3.5 milijone za deželno brambo, 3.1 milijone za orožnike.

Naučno ministrstvo zahteva več nad 19.5 milijonov, in sicer za univerze nad 4.5 milijone, za srednje šole nad 6.4 milijonov, za obrtne šole več 2.6, za trgovske šole več 238.000 kron.

Finančna uprava zahteva več 22.5 milijonov, večinoma za obresti in amortizacijo državnih dolgov. Trgovinsko ministrstvo zahteva več 5.963.000 K, četudi se znižajo samo stroški za tržaško pristanišče za celih 7 milijonov. Za pošto osobje se zvišajo stroški za 7.348.420 kron, za telefonske naprave hoče vlada izdati skupaj 12.500.000 kron.

Železn. ministrstvo zahteva skupaj 469.759.890 K več okroglo 30 milijonov kron.

Stroški pravosodnega ministrstva se pomnože za 8.922.835 kron, od teh 6.2 milijonov za uradniške plače.

Poljedelsko ministrstvo zahteva več 4.411.000 K, in sicer se zvišajo podpore poljedelstvu za 1.840.050 K.

Pokojninske potrebščine se zvišajo v bodočem letu za 5.985.864 kron.

In kje dobi finančni minister to višje pokritje brez novih davkov? Razni dohodki države rastejo od leta do leta nekako naravnim potom, ker raste davčna moč prebivalstva. Finančna uprava računa, da se direktni davki pomnože za 11.385.500 kron, in sicer zemljiški davek za 400.000 kron, hišni davek za 6.315.000, pridobinski davek za 2.430.000 kron, osebna dohodarina za 2.030.000 kron, carina za 7.214.000 kron, užitnina za 10.132.000, vozarina za 2.899.000, pri tobaku upa država več dobiti nad 7 milijonov, pri železnicah 32 milijonov, pri državnih rudnikih nad 5 milijonov itd.

Slovenske številke iz državnega proračuna 1908.

Za samostojne slovensko-nemške razrede v Celju pavšalna svota 49.525 K. Za nemški gimnazij v Ljubljani pavšalna svota 20.000 K. Za učila na nemškem kočevskem gimnaziju, kjer se letos otvori 6 razred, 3000 K. Subvencija „Laibacher Schulkuratorium“ za vzdrževanje privatnega ženskega učiteljskega 2000 K. Subvencija mestni realki v Idriji 5000 K. Subvencija „Slovenski Matici“ 1000 K. Subvencija „Šolskemu Domu“ v Gorici za vzdrževanje pripravljalnega razreda za srednje šole 2000 K. Za novoustanovitev slov. moškega učiteljskega v Primorju namesto slov. paralelk v Kopru pavšalna svota 12.000 K in 4000 K za stavbo. Za izpopolnitev državnega ljudskega šolstva v Primorju (pod to postavko spada tržaška slovenska šola) 20.000 K. — Za regulacijo Save med Brežicami in med Jesenicami (1. obrok) 81.525 K. Za popravo Karlovske ceste med Zagorjem in Metliko 20.000 kron. Za regulacijo Rožne ulice v Ljubljani (1. obrok) 15.000 K. Za tlakovanje Dunajske ceste v Ljubljani (0—1 km) 20.000 K. Za cesto Podroš-Petrovo brdo in Zalilog 20.000 kron. Za dravski most pri Marenbergu 10.000 K. Verski zaklad terja za cesto Roterca-Blatnik 4400 K, za cesto čez Pokluko 18.000 K, čez Opatovo goro 5000 K.

Kletarski tečaji. Znano je, da je kletarstvo na Kranjskem v primeru z drugimi, bolj naprednimi, vinorodnimi deželami še na jako nizki stopinji — ter da je nujno potrebno, da se naši vinogradniki z vso resnostjo poprimejo boljšega kletarjenja. ako hočejo pridelavati dobro, okusno in stanovitno vino in z istim s pridelki drugih dežel uspešno konkurirati. Kaj pomaga najlepše grozdje iz najboljšega vinograda, ako iz njega gospodar ne zna pripraviti fino, zlahotno in stanovitno vinsko kapljico? Istotako je znanje umnega kletarstva neobhodno potrebno za vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridevalcem in občinstvom in ki lahko iz najboljšega vina najslabše naredijo, ako ž njim npvi orailne ravnaajo. Da se ponudi interesentom prilika, zobraziti se teoretično in praktično v umnem kletarstvu, zriredi c. kr. vinarski nadzornik Bohuslav Skalicky pri državni kleti v Novem mestu tekom prihodnjih zimskih mesecev več trodnevni kletarskih tečajev. Kdor se misli enega teh tečajev vdeležiti, mora se pismenim potom ali ustno zglasiti vsaj do 25. novembra t. l. pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu. Ker je število udeležencev za vsak tečaj omejeno, priporoča se, da dotičniki prošnje prej ko mogoče vpošljejo. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bode pravočasno in sicer vsaj en teden pred pričetkom tečaja, pismenim potom obveščen.

Državne podpore. Za napravo vodovoda v Jasenu in Vrbovo, okraj Postojna, je dovoljena državna podpora 17.130 K Za po toči oškodovane posestnike

v črnomaljskem okraju je dovoljena državna podpora v znesku 17.600 K.

Davka prosto kuhanje žganja za domačo porabo. Finančno ministrstvo je izdalo navodilo, po katerem se dosedanje določbe o davka prostem kuhanju žganja za domačo rabo izpremenijo in izboljšajo. V navodilu so obsežni tudi razni predpisi in naznanila, ki so bila dosedaj raztresena, tako da je tu združeno vse, kar jo treba vedeti glede omenjenega kuhanja žganja. Navodilo pa se ne razpošlje le finančnim strazam, marveč tudi, kar je popolnoma prav, županstvom, da morejo vse prizadete podučiti, kaj je treba storiti in kako postopati v tej reči.

Avstrijski tobačni monopol leta 1908. Izšel je proračun c. kr. tobačne režije za l. 1908. Pričakujejo sedem in pol milijona večjih dohodkov za l. 1908. Izdatki so večji za tri in pol milijona. Prebitek bo znašal nad 151 milijonov kron. Dohodki bodo znašali v inozemstvu 239,957.80 K za prodano blago. Upravne stroške računajo na štiri in pol milijonov, za tobak se bo plačalo 50, fabrikacijski stroški bodo stali 34 in pol milijona. Nove zgradbe in realitete bodo stale en milijon 200 tisoč kron. Za nove stavbe in nakup posestva so določili 1,200.000 kron. Fabrikacijske stroške so zvišali na 1,318.000 kron. Na delavske plače pride 24,440.000 kron, toraj za en milijon 138 tisoč kron več. Lani je znašala višja plača 647.000 kron.

— **Po novi vinski postavi,** ki stopi že 1. decembra t. l. v veljavo, mora imeti vsak, kdor v svrhu prodaje vino prideluje ali pa kdor z vinom trži, toraj tudi vsak vinogradnik, vinski trgovec in gostilničar, v prostorih, kjer vino prodaja ali kjer ga spravlja, torej v kletih, gostilniških sobah itd. na vidnem mestu nabit ponatis paragrafov 2. do 14. imenovane postave. Ker je založništvo dunajskega strokovnega lista „Allg. Weinzeitung“ (Hugo H. Hirschmann, Dunaj I., Schauflegasse 6) izdalo prav trpežne in lične table, kjer so natisnjeni ti paragrafi v nemškem in drugih jezikih, nasvetoval mu je podpisani, da bi se priredila slovenska izdaja. Temu je založništvo ustreglo in je izdalo table iz trdnega kartona po 80 vin. in ako se zgleda vsaj 300 odjemalcev, izda tudi enako nemškim, table iz pločevine (pleha), ki so posebno pripravne za vlažne kleti, kjer se papir sčasoma pokvari. Ker daje trdka pri večji naročitvi primeren popust, priporočam vsem interesentom, da si prej ko mogoče omissijo take table skupno, to je po županstvih, društvih itd. Do 28. t. m. sprejema tudi podpisani taka skupna naročila. Da se vinogradniki obvarujejo postavne kazni, jim priporočam, da table v svojih kletih pravočasno nabijejo. — B Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik v Rudolfovem.

Nove posadke na Primorskem. Premestijo se: bosanski regiment št. 4 z Dunaja v Trst; dragonski regiment št. 5 iz Dunajskega Novegamesta v Gorico, Ljubljano, Ilirsko Bistrico in Maribor; 5. kompanija pijonirskega bataljona št. 5 iz Kremsa v Pulj; 1. bataljon pešpolka št. 97 iz Trsta v Sežano; bataljon lovcev št. 11 iz Trsta v Gradiško; štab in tri kompanije lovskega bataljona št. 29 iz Gradiške v Ronke in Tržič; lovski bataljon št. 24 iz Budimpešte v Rovinj in Poreč; 2. kompanija pijonirskega bataljona št. 11 iz Przemysla v Gorico; 2. bataljon trdnjavsko-artiljerijskega polka št. 3 iz Przemysla v Pulj; bataljonski štab, 1. in 4. kompanija trdnjavsko-artiljerijskega bataljona št. 3 iz Petrovaradina v Pulj ter 2. in 3. kompanija trdnjavsko-artiljerijskega bataljona št. 3 iz Sarajeva in Trebinja v Pulj.

Celjski samonemški napisi pred državnim sodiščem. Celjski občinski svet je sklenil v svoji seji dne 5. oktobra m. l., da morajo biti napisi, ki vise v zraku, le nemški. Proti sklepu se je pritožilo več hišnih posestnikov na štajerski deželni odbor, ki je pa izjavil, da ne more razpravljati o pritožbi. Slovenski hišni posestniki so vložili nato po dr. Hrašovcu pritožbo na državno sodišče, ki mu je predsedoval podpredsednik dr. Grabmayr, sklep o pritožbi. Celjski občinski svet je po svojem sklepu kršil pritožiteljem v členu 19. državnih ustanovnih določil zagotovljeno jezikovno enakopravnost. Glede na to, da je slovenščina na štajerskem običajni jezik, se ne more zabraniti pritožiteljem, da bi v javnem življenju ne smeli rabiti slovenščine.

Častna občana. Sežansko občinsko starešinstvo je v svoji seji dne 20. t. m. imenovalo c. kr. namestnika princa Hohenlohe in c. kr. namestniškega svetnika Antona Rebeka častnima občanoma v priznanje zaslug, katere sta si pridobila za sežansko občino in še posebno o podeljenju vladne podpore od 30.000 kron za napravo občinskega napajališča.

Izkušnje obrtnih pomočnikov. Nova obrtna postava predpisuje pomočniške izkušnje počenši s 16. februarjem 1908. Do takrat morajo storiti obrtne oblasti vse za izkušnje. Trgovinsko ministrstvo je izdalo vsem deželnim vladam ukaz glede na sestavo komisij in predpisov za izkušnje. Ukazu sta priložena dva vzorčna predpisa glede na izkušnje za zadrage in obrtne oblasti. Vzorcji predpisujejo, kako naj se sestavijo komisije, kako naj se postopa pri izkušnji, obseg in način izkušnje, čas izkušnje in pa taksa. Izkušnja bo praktična in teoretična. Teoretične izkušnje ne bo treba delati vajencem, ki so obiskovali obrtne zavode. Praktična izkušnja bo vedno izdelovanje kakega novega kosa. Trgovsko ministrstvo je izdalo tudi seznam kosov, ki jih bodo morali napraviti posamezni vajenci.

Za vodovod na Gočah je dovolilo poljedelsko ministrstvo 6.200 kron podpore.

Listnica uredništva.

Županstvo Č.: Na Vaše vprašanje zaradi nerednosti, ki se je pripetila na železnici z blagom Vaše mlekarne, Vam nismo odgovorili, ker je dolžnost pristojne zadrage zveze, kamor Vaša mlekarne pripade, da Vam to zadevo vredi. Če pa še k nobeni zvezi Vaša mlekarne ne spada, skrbite, da takoj kam pristopi, ker je to ne samo zaradi manjih revizijskih stroškov zanjo ugodnejše, ampak ker Vam zveza z mnogo večjim pritiskom lahko nastopi proti železniškim oblastim.

Gospod J. L. v Š.: Tudi Vašega vprašanja nismo obdelali, ker niste naročnik lista. Odgovarjamo samo na vprašanja naročnikov in pa na vprašanja članov onih društev, ki so na naš list naročena. Če ste član kakega takega društva, nam izvolite to naznaniiti.

Županstvo I. (Štajersko): Na Vaše svoječasno vprašanje smo Vam odgovorili naravnost in sicer kak teden pozneje kot na ostala vprašanja. Če niste dobili odgovora, se je moral izgubiti, ali pa se je založil v občinski pisarni. Mi nimamo več Vašega vprašanja v rokah, zato Vam sedaj ne moremo odgovoriti. Pošljite nam vprašanje še enkrat!

Raznim: Prosimo potrpljenja, če ne dobe cenj. naročniki takoj odgovora na stavljenja vprašanja. Kakor je razvideti iz velikega števila odgovorov, to delo ni prav lahko in se ne da vsem prav hitro vstreci tem manj, ker se po večini od nas zahteva nujnih rešitev. Za to pa bi trebalo posebnega urednika, ki bi ne imel drugega posla, kot odgovarjati. Na dan dojde na uredništvo po 8 do 10 spisov, ki vsi zahtevajo nagle rešitve.